

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-08

Diarienummer 2023-12726

Handläggare

Peter Lindqvist

Telefon: 031-368 39 69

E-post: peter.lindqvist@miljo.goteborg.se

Remittering av Förslag på Göteborgs stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden godkänner förslaget till Göteborgs Stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028 i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Miljö- och klimatnämnden ger miljöförvaltningen i uppdrag att skicka Göteborgs Stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028 på remiss i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 2.

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till reviderad åtgärdsplan mot buller i Göteborgs Stad för perioden 2024–2028 enligt förordning (SFS 2004:675) om omgivningsbuller. Förslaget till åtgärdsplan föreslås skickas ut på remiss till Göteborgs Stads berörda nämnder och styrelser samt till övriga som framgår i bilaga 2 efter godkännande i miljö- och klimatnämnden. Remisstiden föreslås pågå till 31 maj 2024.

Åtgärdsplanen består av fem åtgärdsområden:

- Förskolor och grundskolor
- Bostäder
- Parker och grönområden
- Stadsutveckling
- Gröna lösningar

Åtgärdsområde förskolor och grundskolor innebär att arbeta för bättre ljudmiljö på förskole- respektive grundskolegårdar i Göteborgs Stad. Åtgärdsområde bostäder handlar om att fortsätta åtgärda bullerutsatta bostäder i Göteborg. Åtgärdsområde parker och grönområden innebär att säkra upp dessa områden med avseende på god ljudmiljö. Åtgärdsområde stadsutveckling handlar om att utveckla stadens styrande och stödjande dokument med avseende på ljudmiljö. Åtgärdsområde gröna lösningar handlar om att analysera möjliga gröna lösningar i Göteborgs Stad och arbeta för att genomföra dessa.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Genomförande av åtgärdsplanen medför kostnader för Göteborgs Stad och Trafikverket. Resultatet av investeringarna kommer att bidra till en förbättrad ljudmiljö och bättre trivsel och hälsa för Göteborgs Stads medborgare. Detta bidrar i sin tur till lägre samhällsekonomiska kostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömning ur ekologisk dimension beskrivs under rubriken "förvaltningens bedömning".

Bedömning ur social dimension

Genom att reducera buller i staden bidrar planen till positiva hälsoeffekter för stadens medborgare. Planen syftar till att säkerställa att stadens bostäder, skolgårdar och parker och grönområden har en god ljudmiljö, vilket minskar risken för bland annat hjärt- och kärlsjukdomar samt sömnstörningar. Barn, särskilt mindre barn, tillbringar en stor del av sin uppväxt i bostadsområdet och i förskolan. Goda ljudmiljöer har stor betydelse för barns utveckling och lärande samt deras hälsa och trygghet.

Bilagor

1. Förslag på Göteborgs Stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028.
2. Följebrev till remissutskicket.

Ärendet

Miljöförvaltningen har i samverkan med förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad samt Trafikverket tagit fram föreliggande förslag på Göteborgs Stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028, se bilaga 1. Förslaget till åtgärdsplan föreslås skickas ut på remiss till Göteborgs Stads berörda nämnder och styrelser samt till övriga som framgår i bilaga 2, efter godkännande i miljö- och klimatnämnden. Remisstiden föreslås pågå till 31 maj 2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Som medlemsland i EU omfattas Sverige av Bullerdirektivet (2002/49/EC), vilket implementerats i svensk lagstiftning genom Förordning (SFS 2004:675) om omgivningsbuller. Bestämmelserna innebär att svenska kommuner med fler än 100 000 invånare vart femte år ska genomföra strategiska kartläggningar av buller från större vägar, järnvägar, flygplatser och industrier samt upprätta och fastställa åtgärdsprogram för att minska omgivningsbullrets negativa effekter på människors hälsa. Göteborgs Stad är därmed skyldig att ha en aktuell bullerkartläggning samt ett åtgärdsprogram. Miljö- och klimatnämnden har ansvar för att samordna det av stadens arbete som följer av förordningen om omgivningsbuller.

Åtgärdsplanen har tagits fram under ledning av miljöförvaltningen i Göteborgs Stad. Arbetet utfördes i projektform och arbetsgruppen bestod av tjänstepersoner från miljöförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen, stadsfastighetsförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringsförvaltningen. I styrgruppen för arbetet ingick enhetschefer från de angivna förvaltningarna samt representanter från Trafikverket. I arbetet med att ta fram planen har samverkan skett med Trafikverket genom en utökad projektgrupp.

Åtgärdsplanens syfte

Planen syftar till att hantera och reducera effekterna av trafikbuller från väg- och spårtrafik då detta är den dominerande källan till omgivningsbuller i Göteborg. Åtgärdsplanen fokuserar på ett antal åtgärdsområden för att möjliggöra goda ljudmiljöer i staden och för att förbättra kunskapen om buller inom staden. Olika åtgärder kommer vidtas och styrmedel nyttjas för att minska omgivningsbuller så att miljö kvalitetsnormerna för buller inte riskerar att överskridas i Göteborg och för att bidra till måluppfyllelsen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Åtgärdsplanen är ett styrmedel för att kunna samordna och fördela arbetet med åtgärder så att de mest lämpliga och kostnadseffektiva åtgärderna vidtas för att minska omgivningsbuller.

Åtgärdsplanen gäller för Göteborgs Stads berörda nämnder och bolagsstyrelser. De nämnder som främst berörs av åtgärderna i planen är miljö- och klimatnämnden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden men även andra nämnder kommer att beröras och involveras i arbetet.

Genomförande och uppföljning

Miljöförvaltningen driver och samordnar genomförandet av åtgärdsplanen. De förvaltningar, bolag och myndigheter som är ansvariga för åtgärder i planen ska utse en eller flera kontaktpersoner med vilka miljöförvaltningen har regelbunden kontakt under planens genomförande. Berörda nämnder och styrelser ska i sin ordinarie

verksamhetsplanering och inom budgetram, med stöd av sina miljöledningssystem, genomföra åtgärderna i planen.

Åtgärdsplanen kommer att följas upp vartannat år av miljöförvaltningen. Uppföljningen ska redogöra för status på genomförande av åtgärderna, inklusive en analys av eventuella hinder och utmaningar för genomförandet. Miljöförvaltningen samlar in information om åtgärderna löpande under planperioden och begär information från Göteborgs Stads verksamheter vid behov. Miljöförvaltningen kommer även att följa upp verksamheternas arbete med åtgärderna i planen genom arbetet med miljöledningssystemet. En utvärdering kommer att genomföras i slutet av planperioden. Uppföljningen och utvärderingen rapporteras till miljö- och klimatanmänden och resultaten kommer därefter att delges berörda nämnder, bolag och myndigheter.

Bullersituationen i Göteborg

Antalet personer exponerade för ekvivalenta ljudnivåer på 63 dBA eller över är cirka 26 300 (gäller samtliga trafikslag på fastlandet, det vill säga väg-, järnvägs samt spårvägstrafik). Ungefär 20 procent av bostadsadresserna med beräknad ekvivalent ljudnivå 63 dBA och högre är småhus. Resterande andel är flerfamiljshus. De flesta bullerutsatta invånarna bor utmed större leder, vid kollektivtrafikstråk eller i de centrala delarna av Göteborg.

Enligt Göteborgs Stads bullerkartläggning som genomfördes 2021 beräknas cirka 136 300 boende i Göteborgs Stad exponeras för dygnsekvivalent ljudnivå från trafikbuller vid utsatt fasad överskridande 55 dBA. Genom användning av WHO:s etablerade samband mellan buller och hälsa beräknas påverkan av buller från vägtrafik i Göteborgs stad ge upphov till 1 800 funktionsjusterade levnadsår per år.

De flesta skolor i Göteborg har en godtagbar ljudmiljö på sin skolgård. Uppemot 90 procent av både grundskolor och förskolor har ljudnivåer under 55 dBA på mer än halva gården. Det finns ett antal skolor i staden som inte bedöms ha en god ljudmiljö. I en sammanvägd analys över hela skolgårdarnas ytor klassas 64 förskolor och 34 grundskolor till att ha dålig ljudmiljö (dålig ljudmiljö innebär i analysen att mer än 50 procent av skolgårdens yta överstiger 55 dBA *eller* att mer än 10 procent av ytan överstiger 60 dBA).

Ur ett övergripande perspektiv har många parker och grönområden, utanför stadskärnan, en god ljudmiljö. Centralt i Göteborgs Stad, längs Göta Älv och längs vissa statliga vägar finns stråk där få göteborgare har nära tillgång till en park eller grönområde med en god ljudmiljö.

Göteborgs stads åtgärdsprogram mot buller 2024–2028

Göteborgs Stad har fem huvudsakliga åtgärdsområden. Dessa är:

- Förskolor och grundskolor
- Bostäder
- Parker, grönområden
- Stadsutveckling
- Gröna lösningar

Åtgärdsområde förskolor och grundskolor innebär att arbeta för bättre ljudmiljö i Göteborgs Stads förskolor, samarbete med Trafikverket gällande förskolor som utsätts för buller från vägtrafik på statlig infrastruktur samt att följa upp användning av Göteborgs Stads riktlinje för hantering av trafikbuller på skolors och förskolors friytor.

Åtgärdsområde bostäder handlar om att fortsätta åtgärda bullerutsatta bostäder i Göteborg samt att samarbeta med Trafikverket vad gäller bostäder utsatta för buller från vägtrafik på statlig infrastruktur.

Åtgärdsområde parker och grönområden innebär att öka andelen invånare med tillgång till grönområde med god ljudmiljö, formulera en metod för bedömning av god ljudmiljö för parker och grönområden samt formulera en metod för att säkerställa att platser med god ljudmiljö bibehålls.

Åtgärdsområde stadsutveckling går ut på att utveckla stadens styrande och stödjande dokument kopplat till att implementera översiktsplanens inriktning om goda ljudmiljöer i stadsplaneringen.

Åtgärdsområde gröna lösningar handlar om att analysera möjliga gröna lösningar i Göteborgs Stad och arbeta för att utföra dessa.

Syftet med remissen

Enligt Förordning (2004:675) om omgivningsbuller ska samråd av planen genomföras. Remissen är en aktiv del av planens utveckling med syftet att förankra och bearbeta förslaget till åtgärdsplan ytterligare.

Förvaltningens bedömning

Göteborgs Stads åtgärdsplan mot buller 2024–2028 uppfyller kraven på ett åtgärdsprogram enligt Förordning (2004:675) om omgivningsbuller.

Genomförande av åtgärdsplanen bidrar till förbättrad ljudmiljö samt till att uppnå det nationella miljömålet god bebyggd miljö och miljö kvalitetsnormen för buller. Det bidrar också till att nå miljömålet om hälsosam livsmiljö i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030 genom att arbeta för att uppfylla delmålet *Göteborgs Stad säkrar en god ljudmiljö för göteborgarna*.

Effekten av åtgärderna är beroende av att arbete genomförs och finansieras av ett flertal nämnder i staden, vilket är en utmaning för det fortsatta arbetet enligt åtgärdsplanen. De förvaltningar, bolag och myndigheter som är ansvariga för åtgärder i planen ska utse en eller flera kontaktpersoner med vilka miljöförvaltningen har regelbunden kontakt under planens genomförande. Nämnder och styrelser ska i sin ordinarie verksamhetsplanering och inom budgetram, med stöd av sina miljöledningssystem, genomföra åtgärderna i planen.

Anna Ledin

Direktör

Marcus Jahnke

Avdelningschef